

**Tamara Săvescu, Laura Buhaciuc, Alina Mavrescu,
Nicoleta Foltea, Dorela Moldovanu, Carmen Hrițuc,
Liliana Siustis, Corina Țifrea**

40 DE MODELE PENTRU OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Clasele V–VIII

Editura NOMINA

Cuprins

Cuvânt înainte.....	5
Structura subiectului.....	7
Modele de teste.....	17
Clasa a V-a	17
Clasa a VI-a	46
Clasa a VII-a.....	79
Clasa a VIII-a	112
Bareme.....	143
Clasa a V-a	143
Clasa a VI-a	161
Clasa a VII-a.....	177
Clasa a VIII-a	193

Clasa a V-a

MODELUL NR. 1

Toate subiectele sunt obligatorii.

Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Se acordă 10 puncte din oficiu. Total: 120 de puncte

SUBIECTUL I – Lectura

50 de puncte

Citește cu atenție textele de mai jos:

A. *Stau ca florile-n răzoare*

Cărțile, pe policioare...

Stau pe policioare flori –

Ochi aprinși și gânditori.

Floare cu petale multe,

Cartea, știe să te-asculte

Și te-nvață și te-ajută

Floarea cu petale-o sută.

Dintr-o floare, dintr-o carte,

Mintea vede mai departe,

E și-n tine o grădină

Și-n fereastră-i mai luminează.

.....
(Cicerone Theodorescu, *Cărțile*, fragment)

B. Joi, 26 noiembrie 2015, de la ora 19:00, în Ceainăria Cărturești Verona, Editura Vellant vă invită, cu mic, cu mare, la evenimentul de lansare „PE DOS. Poezii cu prostii pentru copii”. Alături de Carmen Tiderle, autoarea, de Vali Petridean, ilustratorul cărții, și de Simona Radu Răuță povestim despre cum se scrie și cum se publică o carte pe care copiii iubesc să o citească. Cu alte cuvinte, întoarcem cititul pe față și pe dos. La finalul evenimentului, autoarea va

oferi autografe personalizate și imate.

Cum îi faci pe copii să le placă cititul? Simplu: scrii o carte care le place. Pui la un loc pisici, elefanți, un plasture, fetițe și băieți, țânțari, spanac, un rinocer, [...] îi întorci cu susu-n jos și vezi ce iese. Dacă mai adaugi și rime, ies niște poezii cu prostii pentru copii în care o pisică, în loc să crească, se face mai mică și devine parazit, elefantul se satură de legănat și gonește prin oraș într-o motocicletă cu ataș, o gumă se mestecă o săptămână, caruselul, în loc de cai și de șarete, e dotat cu băieți și fete, copiii caută elixirul fericirii în loc să-nvețe tabla înmulțirii, iar ursul e mâncat de mure. Dacă mai pui și multe idei ciudate, finaluri neașteptate și cele mai șmechere ilustrații... E, uite așa, îi faci pe copii să le placă cititul. PE DOS – poezii cu prostii pentru copii. Hai să le citim, copii!

(Text preluat de pe site-ul www.agentiadecarte.ro: **PE DOS**.)

Poezii pentru copii – lansare de carte cu autografe imate)

a. Înțelegerea textului ficțional/ nonficțional – 12 puncte

1. Precizează, într-un enunț, ce este neobișnuit în oferirea autografelor de către Carmen Tiderle. **6 puncte**
2. Transcrie două cuvinte ce rimează în interiorul unui enunț din textul nonficțional. **6 puncte**

b. Scriere despre textul ficțional/ nonficțional – 30 de puncte

Redactează o compunere, de 20-25 de rânduri, în care să prezinți cartea de literatură ca univers ficțional, valorificând doar textele date. În realizarea compunerii tale, trebuie:

- să precizezi câte două trăsături ale cărții de literatură, identificate în cele două texte;
- să exemplifici fiecare trăsătură identificată cu secvențe potrivite din ambele texte;
- să explici cum se construiește relația realitate-ficțiune în cartea de literatură, pe baza a două idei exprimate în textul nonficțional;
- să exprimi o opinie despre relația dintre carte și cititor, valorificând comparația din prima strofă a textului ficțional.

Notă! Vei primi **8 puncte** pentru **redactarea compunerii** (unitatea compoziției – 1 p.; coerența ideilor – 1 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 2 p.; punctuația – 2 p.).

SUBIECTUL al II-lea – Practica rațională și funcțională a limbii 10 puncte

Redactează un text, de 8-10 rânduri, în care să formulezi două argumente despre necesitatea lecturii pentru un copil de vârsta ta.

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere:

- să formulezi o opinie în legătură cu necesitatea lecturii pentru un copil de vârsta ta;
- să susții opinia cu două argumente;
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- să respecți limita de spațiu indicată.

SUBIECTUL al III-lea – Elemente de construcție a comunicării 50 de puncte

1. Rescrie două cuvinte care să conțină diftongi și trei cuvinte cu vocale în hiat, din oricare dintre textele date. **5 puncte**
2. Transcrie cinci cuvinte în care numărul de litere este diferit de numărul de sunete, din seria: *policioare, ochi, cititul, pisici, rinocer, elixirul, fericirii, ciudate, cele, șmechere*. **5 puncte**
3. Precizează un rol al cratimei în structura *florile-n*. **5 puncte**
4. Oferă câte un sinonim potrivit în context pentru cuvintele următoare, extrase din al doilea text-suport: *ilustratorul, se scrie, se publică, autoarea, să (o) citească*. **5 puncte**
5. Scrie o pereche de antonime din cel de-al doilea text. **5 puncte**
6. Alcătuiește cinci enunțuri în care verbul *stau*, din primul text-suport, să fie utilizat la alte cinci timpuri ale modului indicativ. **5 puncte**
7. Transcrie, din primul text-suport, un adjectiv variabil, cu trei forme flexionare. **5 puncte**
8. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate în ambele texte. **5 puncte**
9. Alcătuiește un enunț în care să folosești verbul *a fi* cu altă valoare decât cea identificată în strofa a treia a poeziei. **5 puncte**
10. Transformă o propoziție afirmativă, din oricare dintre cele două texte, în propoziție negativă. **5 puncte**

Toate subiectele sunt obligatorii.

Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Se acordă 10 puncte din oficiu. Total: 120 de puncte

SUBIECTUL I – Lectura

50 de puncte

Citește cu atenție textele de mai jos:

A. Scos la lecție, Mihai își legăna capul întocmai ca o cămilă, iar printre buze îi scăpa o bolboroseală fără sfârșit. [...]

Sudoarea îi șiroia pe frunte, răsfirându-se de la nord la sud, întocmai ca nervurile albastrii, închipuind rețeaua apelor de pe harta pe care cel ascultat se proiecta.

— Ei, spune, unde se varsă Nilul¹? repetă profesorul nerăbdător.

Din nou nu se auzea decât un bâzâit întretăiat, ca de bondar căzut într-o ulcică: „Mm... mm... mm...”

— N-ai învățat?

— Vai de mine, tovarășe² profesor, știu lecția pe dinafară. Am citit-o de nu mai țin minte câte ori... Eu așa învăț lecțiile, toate lecțiile, ca pe o poezie. Numai că nu pot să sar nicio strofă... Vreau să zic nicio frază. Dați-mi voie, am ajuns la izvoare... Mm... mm...

— Ei? Unde se varsă?

— E un fluviu foarte lung, tovarășe profesor. Are aproape două pagini... ăăă... ăăă... ăăă...

— Gata?

— Acuș, acuș se varsă. Mai sunt două paragrafe, pe urmă vine figura cu cămilele de sub palmieri și... mmm... mmm... se varsă! Mihai se opri, respiră adânc, apoi începu să turuie: „Acest fluviu lung de 6.500 kilometri se varsă printr-o mulțime de guri în pustiul Sahara, unde stâncile și nisipul se încing până la plus 70-80 de grade și unde nu există nicio picătură de apă...”

— Nilul se varsă în pustiul Sahara?!

— Da, tovarășe profesor, așa scrie și în carte. Al doilea rând de jos, sub sarcofag.

Mihai scoate cartea de geografie și merge întins spre catedră.

— Pofitim, aici, arată el cu degetul și începe să citească: „Acest fluviu lung de 6.500 de kilometri se varsă printr-o mulțime de guri în... În Marea Mediterană.”

Băiatul mormăie zăpăcit, subliniind cu unghia pe carte cuvânt cu cuvânt, apoi se luminează fericit:

— *Am sărit un rând, tovarășe profesor... un singur rând, dar la mine nu contează un rând, aveți toată încrederea; îl învăț pentru ora viitoare!*

(Mircea Sântimbreanu, *Unde se varsă Nilul?*)

¹ Nil – cel mai lung fluviu din lume;

² tovarășe – domnule.

B. ÎNVĂȚA, învăț. vb.I. **1.** Tranz. A transmite cuiva (sistematic) cunoștințe și deprinderi dintr-un domeniu oarecare: a iniția pe cineva într-o meserie, știință, artă etc. **2.** A sfătui, a povățui pe cineva să facă ceva (arătându-i cum să procedeze). **3.** Tranz. A dobândi cunoștințe prin studiu, a ajunge prin muncă sistematică să cunoști o meserie, o artă, o limbă etc.: a studia. ♦ A-și întipări în minte ceva pentru a putea reproduce: a memora. **4.** Tranz. și refl. A (se) deprinde, a (se) obișnui, a (se) familiariza. **5.** Tranz. A trage o învățătură, a căpăta experiență. ♦ Expr. (Tranz. și refl.) A (se) învăța minte = a câștiga sau a face să câștige experiență, a trage sau a face să tragă învățăminte dintr-o întâmplare neplăcută. – Lat. *invitiare* (<vitium „viciu”)

(*Dicționarul explicativ al limbii române*, 1996)

a. Înțelegerea textului ficțional/ nonficțional – 12 puncte

1. Prezintă, într-un enunț, cauza emoției trăite de personajul din primul text-suport. **6 puncte**

2. Explică semnificația unei comparații identificate în primul text-suport. **6 puncte**

b. Scriere despre textul ficțional/ nonficțional – 30 de puncte

Redactează o compunere, de 20-25 de rânduri, în care să prezinți diferențele dintre textul ficțional și cel nonficțional, valorificând ambele texte-suport. În realizarea compunerii tale, trebuie:

- să precizezi câte două caracteristici ale fiecărui tip de text;
- să exemplifici fiecare caracteristică pe baza textelor date;
- să explici modul în care este prezentată acțiunea de a învăța în fiecare dintre textele-suport;
- să exprimi o opinie despre două diferențe dintre textul ficțional și cel nonficțional, valorificând textele-suport.

Notă! Vei primi **8 puncte** pentru **redactarea compunerii** (unitatea compoziției – 1 p.; coerența ideilor – 1 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 2 p.; punctuația – 2 p.).

SUBIECTUL al II-lea – Practica rațională și funcțională a limbii 10 puncte

Redactează un text, de 8-10 rânduri, în care să-ți exprimi opinia despre felul în care învață personajul Mihai, valorificând aspecte din primul text-suport și propria experiență de lectură.

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere:

- să formulezi o opinie despre modul în care învață Mihai;
- să argumentezi părerea formulată, folosind elemente din text și din experiența ta de lectură;
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- să respecți limita de spațiu indicată.

SUBIECTUL al III-lea – Elemente de construcție a comunicării 50 de puncte

1. Precizează numărul de litere și de sunete din fiecare dintre cuvintele: *ulcică, nicio, kilometri, cineva, experiență*. **5 puncte**
2. Identifică două cuvinte care conțin diftongi, unul cu triftong și două cu vocale în hiat, în cele două texte-suport. **5 puncte**
3. Scrie cinci cuvinte formate prin derivare cu ajutorul sufixului *-ie*. **5 puncte**
4. Scrie un sinonim potrivit în context pentru verbul *a (se) răsfira*. **5 puncte**
5. Precizează forma verbului *a trece* la un timp trecut al modului indicativ, persoana I, singular, altul decât cel din paragraful subliniat. **5 puncte**
6. Alcătuieste un enunț cu două forme diferite de plural ale substantivului *capul*. **5 puncte**
7. Construiește un enunț în care substantivul *pagină* să aibă formă de genitiv, singular. **5 puncte**
8. Precizează cazul pronumelui din secvența: *printre buze îi scăpa o bolboreană fără sfârșit*. **5 puncte**
9. Precizează funcția sintactică a cuvintelor următoare, selectate din primul text-suport: *Mihai, capul, printre buze, două, cu cămilele*. **5 puncte**
10. Transformă o propoziție simplă, din primul text, în propoziție dezvoltată. **5 puncte**

Clasa a V-a

MODELUL NR. 1

SUBIECTUL I – Lectura

50 de puncte

a. Înțelegerea textului ficțional/ nonficțional – 12 puncte

- 1. 6 puncte** pentru formularea corectă a unui enunț care să privească faptul că auto-grafele vor fi rimate/ 3 puncte pentru formulare parțial corectă/ 0 puncte pentru formulare incorectă;
- 2. 6 puncte** pentru transcrierea a două cuvinte ce rimează în interiorul unui enunț din cel de-al doilea text (*poezii, prostii, copii*).

b. Scriere despre textul ficțional/ nonficțional – 30 de puncte

Conținut – 30 de puncte:

- precizarea a câte două trăsături ale cărții de literatură, identificate în fiecare dintre cele două texte – **8 puncte** (2+2+2+2);
- exemplificarea fiecărei trăsături identificate cu secvențe potrivite din cele două texte – **12 puncte**: exemplificarea cu o secvență potrivită a fiecărei trăsături – câte 3 puncte (3+3+3+3)/ încercare de exemplificare, fără alegerea exemplului relevant pentru fiecare însușire – câte 1 punct (1+1+1+1);
- explicarea nuanțată a modului cum se construiește raportul realitate-ficțiune în cartea de literatură, pe baza a două idei exprimate în textul nonficțional – **6 puncte** (3+3)/ explicarea ezitantă, cu exemple, a modului cum se construiește raportul realitate-ficțiune în cartea de literatură, pe baza a două idei exprimate în textul nonficțional – 4 puncte (2+2)/ simpla precizare a ideilor exprimate în textul nonficțional – 2 puncte (1+1);
- exprimarea clară și nuanțată a opiniei cu privire la relația dintre carte și cititor, sugerată de comparația din prima strofă a textului ficțional – **4 puncte**/ exprimarea neclară, nesiguranță în formularea opiniei despre relația dintre carte și cititor, sugerată de comparația din prima strofă a textului nonficțional – 2 puncte/ simpla enunțare a unei posibile relații între carte și cititor, sugerată de comparația din prima strofă a textului ficțional – 1 punct.

Redactare – 8 puncte:

- unitatea compoziției – **1 punct**/ structurare neclară – 0 puncte;
- coerența ideilor – **1 punct**/ lipsă de coerență în formularea ideilor – 0 puncte;
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – **2 puncte**/ registrul

de comunicare, stilul și vocabularul parțial adecvate conținutului – 1 punct/ registrul de comunicare, stilul și vocabularul neadecvate conținutului – 0 puncte;

- ortografia – **2 puncte** (0-1 greșeli: 2 puncte; 2-3 greșeli: 1 punct; mai mult de 3 greșeli: 0 puncte);
- punctuația – **2 puncte** (0-1 greșeli: 1 punct; 2-3 greșeli: 1 punct; mai mult de 3 greșeli: 0 puncte).

SUBIECTUL al II-lea – Practica rațională și funcțională a limbii 10 puncte

Exprimarea clară și nuanțată a opiniei cu privire la necesitatea lecturii pentru un copil de vârstă școlară, prin valorificarea experienței personale și a unei idei exprimate în textul nonficțional – 10 puncte/ exprimare ezitantă, neconvingătoare, cu greșeli de exprimare, ortografie sau punctuație, omițând referiri la propriile experiențe de lectură sau la o idee din textul nonficțional – 5 puncte/ simple afirmații, cu greșeli de exprimare, ortografie sau punctuație – 1 punct.

SUBIECTUL al III-lea – Elemente de construcție a comunicării 50 de puncte

1. Se acordă **câte 1 punct** pentru fiecare dintre cele două cuvinte ce conțin diftongi și pentru fiecare dintre cuvintele cu vocale în hiat (1+1+1+1+1).
2. Se acordă **câte 1 punct** pentru transcrierea a cinci cuvinte, în care numărul de litere este diferit de numărul de sunete, din seria dată: *policioare, ochi, pisici, elixirul, ciudate, șmechere* (1+1+1+1+1).
3. Se acordă **5 puncte** pentru precizarea unui rol al cratimei (de exemplu: marchează elidarea vocalei *î*).
4. Se acordă **câte 1 punct** pentru oferirea fiecărui sinonim potrivit în context: *ilustratorul* – desenatorul, *se scrie* – se creează, *se publică* – se editează, *autoarea* – scriitoarea, *să (o) citească* – să o lectureze (1+1+1+1+1).
5. Se acordă **5 puncte** pentru scrierea unei perechi de antonime (de exemplu: *crescător/ descrescător*).
6. Se acordă **câte 1 punct** pentru alcătuirea fiecărui enunț în care verbul *stau* să fie utilizat la persoana a II-a, singular, timpurile: mai-mult-ca-perfect, perfect simplu, perfect compus, imperfect, viitor (1+1+1+1+1). *Nu se va acorda punctajul, dacă enunțurile conțin cel puțin o greșeală de ortografie, de punctuație sau de exprimare.*
7. Se acordă **5 puncte** pentru transcrierea unui adjectiv variabil, cu trei forme flexionare: *gânditori, roșie*.
8. Se acordă **câte 1 punct** pentru precizarea funcției sintactice a fiecărui cuvânt subliniat: subiect, atribut, complement, atribut, predicat verbal (1+1+1+1+1).
9. Se acordă **5 puncte** pentru alcătuirea unui enunț în care verbul *a fi* să fie utilizat cu valoare copulativă sau auxiliară. *Nu se va acorda punctajul, dacă enunțul conține cel puțin o greșeală de ortografie, de punctuație sau de exprimare.*
10. Se acordă **5 puncte** pentru transformarea unei propoziții afirmative, din oricare dintre cele două texte, în propoziție negativă.

Se acordă 10 puncte din oficiu.

Total: 120 de puncte